

KUR'AN EĞİTİMİ VE ZİKRİN KAZANDIRDIĞI DEĞERLER

كُلَّ يَوْمٍ ثَلَاثِمِائَةِ رَكْعَةٍ وَأَرْبَعِمِائَةِ رَكْعَةٍ وَكَانَ مِنْهُمْ
مَنْ وَرَدَهُ سِتُّ مِائَةِ رَكْعَةٍ إِلَى أَلْفِ رَكْعَةٍ وَأَقَلُّ مَا
نُقِلَ عَنْهُ مِنَ الْأَوْرَادِ مِائَةُ رَكْعَةٍ فِي الْيَوْمِ وَكَانَ كُرْزُ
بْنِ وَبْرَةَ مُقِيمًا بِمَكَّةَ وَكَانَ يَطُوفُ فِي كُلِّ يَوْمٍ
سَبْعِينَ أُسْبُوعًا وَفِي كُلِّ لَيْلَةٍ سَبْعِينَ أُسْبُوعًا قَالَ:
فَحَسَبْنَا ذَلِكَ فَكَانَ عَشْرَةَ فَرَا سِخَ

Burada külle yevmin selase mieti rek'a ve erbe'ni mieti rek'a. Üç yüz ile dört yüz arasında namaz kılıyor. Ve kane minhüm men virduhü sitte mieti rek'a, ilâ elfi rek'a. Öyleleri de var ki, altı yüzle bin arasında kılıyorlar. Devamlı surette, altı yüz, sekiz yüz, yirmi kez namazlar kılıyorlar. Ve ekallü mâ nukul en az naklolunan rivayetlerden herhalde büyüklerinin erzaklarından en aşağısı mieti rek'ah. Her gün yüz rek'at kılıyor, en aşağısı. Biz yüz rek'at kılmak için ödümüz kopuyor nasıl kılacağız bu yüz rek'atı acaba gecede de kılsak günümüzde de kılsak birkaç gün evvel başlasak da parça parça kılsak diye olmaz mı diye

bahaneler arıyoruz bak bunlar her gün böyle yapıyorlar.

Bak Kurz bin Vebre isminde bir zat muhterem Mekke'de oturuyormuş, Mekkeli adam. *Ve kane yudifu min kulli yevmin seb'ine us-buan.* Her gün yetmiş defa tavaf ediyor Mekke'yi. Her tavaf yedi dönüşten ibaret. Yetmiş, yedi kere yedi kırk dokuz, dört yüz doksan dönüş yapıyor gündüzün. *Ve fi külli leyletin seb'ine.* Geceleri de, gündüzleri dört yüz doksan geceleri de dört yüz doksan defa dönüyor. Dört yüz dört yüz sekiz yüz. Dokuz yüz seksen rek'at namaz kılıyor. Gece ve gündüze vurduğumuzda. Tavaf ediyor. Bunun bu kadar dönüşünü hesapladık. *Fe kane aşerate ferasih.* 10 fersahlık yer ediyor, yürümüş gibi. Fakat bu her dönüşün, her tavafın iki rek'at namazı vardır. Bir tavaf yaptın mıydı iki rek'at namaz kılacaksın, vaciptir. İki rek'at namaz kılacaksın. Bu dönüşlerin, yani 980 defa dönüşün namazları da 280 rek'at ediyor. Bu dönüşlerin namazları da 280 rek'at ediyor. Adam bu kadar dönüş yapıyor, arasında bu kadar namaz kılıyor. Şimdi o bahtiyarlara bak, bir de bizim halimize bak. Vakit gelir, ezan okunur, ha şu işim de bitsin, ha bu işim de bitsin, ha

şuraya da gidelim, ha buraya da gidelim diyerekten alel acele hemen namazı kılar, secademizi toplar toplamaz ne yapacağımızı düşünürünüz.

Allah cümlemizi nevm-i gafletten ikaz buyursunlar de şu büyüklerin gittikleri yollarda bize de yollar nasib-i müyesser eylesin. Bu büyüklerin feyziyle feyziyab eylesin. Cümlemizi de aff-u mağfiretine mazhar olan kullarından eylesin. Tevfikat-ı samadaniyesine mazhar eylesin. Daima zikriyle meşgul olan kullarından eylesin. Cenab-ı Hak dünya ve ahiret saadetlerine nail eylesin cümlemizi inşaallah.

Allahümme innâ nes'eluke tamamen ni'meti ve devame'l afiye ve hüsne'l hatimeh. Allahümme ahsin âkıbetenâ fîl umûri küllihâ ve ecirnâ min hızyi'd- dünyâ ve azabi'l-âhirâh. Lillâhi Teâlâ el-Fâtiha. Habib-i Hüdâ ve Muhammed Mustafâ râ salavat. Cenâb-ı Hak cümlemizi mağfirin cümlesine ilhâk eylesin. Mübarek aylarımızın ve günlerimizin tabi kıymetini bilip, Cenab-ı Hakk'ın nimetlerini takdir edip, Cenab-ı Hakk'ın nimetlerine şükreden kullarından etsin.

Bugün size Kur'an'dan bahsedeceğim biraz. Yani Kur'an okuma ve öğrenme. Malum ya bizim dinimiz var, elhamdülillah İslam dinidir. Kitabımız var, Kur'an'dır. Peygamberimiz var, Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem'dir. Bir de Allah'ımız var, Cenab-ı Hak. Bunun için bir Müslüman çocuğu yetiştirirken Müslüman olarak yetişmesinin şartlarından birisi de çocuğun Müslüman ailesinin içerisinde Müslümanlığı görmesi, bilmesi ve öğrenmesi lazım. Öğrenmeden bir Müslüman mesela namazını bilmez, oruçtan haberi yok, görmüyor, anasından babasından da görmüyor. Kur'an'dan da haberi yok. Tabi o boş bir çocuktur. Kimin kucağına düşerse hani anasını bilmeyen çocuk kim çağırırsa ona gider. Çünkü anasından haberi yok. Binaenaleyh dininden haberi olmayan insan da hangi tarafa çevirirsen ona gider. Binaenaleyh dinimizi iyi bilmek için de Kur'an'ı bilmek lazım. Peygamberimizi iyi bilmek lazım. Mesela bu kainatın varlığının yegane sebebi Peygamber Efendimiz'dir. Peygamber Efendimiz'in vücudu olmamış olsa Cenab-ı Hak bu kainatı yaratmazdı yani. Yaratıcının sebebinden birisi de Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem. Efendimiz sallallahu

aleyhi ve sellemi Cenab-ı Hak yarattı. Yerleri gökleri O'nun nurundan yarattı. Her şey O'ndan oldu. Bizim de şimdi o Peygamber sallallahu aleyhi ve selleme gelen kitap da nedir? Kur'an-ı Azimüşşan'dır. O Kur'an-ı Azimüşşan'ı da ona göre öğrenmek ve bellemek muhakkak Müslümanlık taslayan insanın birinci vazifesidir. Onun için çocuklarımızı yetiştirirken evvela onlara güzel Kur'an okumasını öğretmeliyiz. Kur'an okumasını öğrettikten sonra bu Kur'an'ın kimin tarafından nasıl gönderildiğini öğretmemiz lazımdır. E kendimiz yapamıyorsa bunu bilenlere gönderip bilenler vasıtasıyla öğrettirmemiz, bildirmemiz lazımdır ki sonra o çocuk büyüdükten sonra bize beddua etmesin. Malum yani dünyanın bir ömrü var. Biz de o dünyanın içerisinde yuvarlanıp gidiyoruz. Kimimiz elli, kimimiz altmış, kimimiz yetmiş, kimimiz seksen. Üç sene sonra bitiyor nihayet. Bitiyor. Bu 70-80 sene dediğin şey de hani bir şey gibi, hayal gibi insanın elinde. Şimdi çocukluğumuza bakıyorum, bir de buraya bakıyorum, uuu 70 sene geçmiş. Ne kadar büyük bir şey. Dün gibi geçmiş. Daha ne kadar çok yaşasak yaşayalım. Geçip gidiyor bu günler. Binaenaleyh, bu kısa günlerde geçen bu ömrün ne olacak,

kazanacağız. Bir ev sahibi oluruz, biraz da mal sahibi oluruz, kazanırız, çalışıyoruz. Neticede bir malımız, bir evimiz olacak. Başka neyimiz olur? Hiçbir şey yok. Bundan sonra o evi de bırakıyoruz, o malı da bırakıp gidiyoruz. Gidiyoruz. En nihayet kazandığımız bu bize, bir evle bir maldı, o da kaldı geriye. Oraya giderken ne getireceğiz imanımızdan, kur'anımızdan. Efendimiz diyor ki:

“Bir şey yoksa yanınızda kazanılmış, ibadet taatlarınızdan kazanılmış bir şey yoksa, vay halinize.”

Burada bizi soracak Allah Teala, meleklerinden. Men Rabbüke? Ne diyeceğiz burada, bilmem. Dinin soracaklar, ne diyeceğiz, öğrenemiştiz, bilmiyoruz. Kitabın ne? Ondan da haberimiz yok. Ne diyeceğiz? Kible neresi? Kiblesini de bilmiyor çok insan, şimdi. Çünkü evde namaz kılındığı yok. Kiblenin ne tarafta olduğunu bilsin. Onun için Kur'an'ımız en hayırlı kazanç dünyada. Mesela insan ne kadar çok kazanabilir burada? Çok kadar milyon sahibi olabilir en nihayet dünya. Bu kadar milyon sahibi olmak için hayırlı olmuyor ki insan. Şimdi Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* şu sözüne bakalım.

خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ

Hayruküm men tealleme'l-Kur'an ve alle-mehu.

Hayruküm. Sizin hayırlınız. Hayırlı, hayırlı denince, içimizden en hayırlımız kimdir? *Men tealleme'l-Kur'an ve allemehe.* Kur'anı öğrenmiş, Bundan sonra da öğretiyor. Bir kere öğrenmiş, bundan sonra da yani almış, veriyor. Ne güzel. Ama demedi ki sizin en hayırlınız çok para sahibi olandır. En hayırlınız şu kadar evlere sahip olandır. En hayırlınız şu kadar mala, mülke, çoluk çocuğa sahip olandır, demedi. Hayırlınız Kur'an'ı bilen, öğrenen, bundan sonra başkalarına da öğretmeye uğraşan insandır, dedi. Demek ki en hayırlı şey, en hayırlı şey dinimizin de esası, kökü olan şey Kur'an'ı azımuşşan'ı öğrenmek, sonra da onu başkalarına öğretmeye çalışmak.

Şimdi şu, bu kadar yeter bu kadar. Şimdi şunu bir tahliye ederseniz, kendi kendimize. Doğduk. Anamız, bizi bir hoca hanıma vermiş. Gittik hoca hanımıza da okuduk tek tük. Sonra evlenme çağımız geldi, evlendik. Çoluk çocuğa karıştık. O okuduğumuzu da acaba kaçta kaçımız tutabiliyoruz bugün? Okuduğumuzu

öğrendiğimizi bugün kaçta kaçını tutabiliyoruz? Çoğumuz unuttuk. Yani onun tecrübesini biliyorum. Çünkü okuttuğum çocuklar, çocuklardan bugün Kur'an'ı okuyacak çocuğu bulamıyorum. Belki işte kimisinin akıllarında kalmış, onu da her gün okudukları için yahut ezberledikleri için. Başka türlü dünya meşgaleleri, onları boğmuş ederken unutmuş gitmişler. E bu ne kadar acı bir şey biliyor musunuz? Bir insan bir milyonlara sahip olur da oturur, kaybeder, yanar gider. Bu o kadar acı değil. Çünkü yine yerine koyarsın bunları. Koyamazsan da ne zararı var? Yine rızıklanırsın ya. Allah rıziksız bırakmaz insanı. E bu, bu kadar kıymetliyken bunu kaçırmak ve kaybetmek kadar acı bir şey var mı acaba? Bugün bile hala öğrenmek imkanları elimizde olduğu halde dünyanın şusuna busuna aldanarak yine öğrenmeye hevesimiz de yok. Öğrendik. Öğrenmiş, istekli okumaya bugün hevesimiz yok. Alıp da onu elimizden sabahta, akşamda hiç olmazsa birkaç cüzünü okumak suretiyle okuduğumuzu kaybetmemek suretiyle ilerletmeye çalışmamız. Şimdi burada hep okuyoruz. Cumada, pazarda Kur'an okuyoruz, hatim. Cüz dağıtıyoruz. Okumasını biliyor arkadaş. Oluyor

ama bir yarım cüzü yarım saat sürüyor. Zor okuyor. Belki okuduğunda da çok yanlışları da vardır ama Allah inşallah onları düzeltir. Neden bu? Gayret edilmiyor ki. Ama dünya işlerinden bir işe ihtiyaç olunca geceyi de katıyoruz günümüze. Uykuyu da kaybediyoruz aradan. Her şeyi de bırakıyoruz, bu işi bitirelim diyerekten uğraşyoruz, yapmaya çalışıyoruz. Neden? Hevesimiz var ona da, hevesimizden naşı uykularımızı da feda ediyoruz, başka işlerimizi de feda ediyoruz, onu yapmaya çalışıyoruz. Kur'an'a gelince sanki o bizim kitabımız değil, sanki ondan bize fayda yok. Gezmeye gelince istediğin kadar saatler feda edilir. Hadi şuraya da, hadi buraya da gidelim derken fakat Kur'an'ın başında yarım saat, bir saat oturup da şöyle meşgul olmak işimize gelmiyor. Niçin?

Hayrüküm men teallem. Peygamber diyor ki, sizin en hayırlınız Kur'an'ı öğrenen. Demek ki biz insanların hayırlısından değiliz. Hayırlısı olsak Kur'an'ı öğrenmeye çalışacağız. İnsan elisinde de öğrenir, altmışında da öğrenir canım. Öğrenilmez bir şey yok ya.

Sonra bizim sevaba ihtiyacımız var, tabiatta. Sevapsız hiçbir şey olmuyor. Kur'an'daki

sevap kadar da hiçbir şey bir sevap olmaz. Mesela para kazanırız, kazandığımız paradan biraz hayır vereceğiz. Eh, zor gelse de, ne olsa da veririz ama oradan kazanacağımız sevabın şüpheleri birçok. Neden? Kazanırken acaba onu helalden kazanabildik mi bir kere? Verirken de has bir niyetle verebildik mi, yoksa riyakarlık karıştı mı içerisine? Birçok bunun şüpheli tarafları var. Fakat Kur'an'dan kazanacağımız sevabın hiç de öyle değil ki. Bak şimdi. Yasine gitti aklım. Yasini hep okuyorsunuz ya.

إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ

Innâ cealne fî a'nakihim eğlalen fehiye ile'l-ezkani fehüm muk'mehun.

Başka başka ayet. Bu ayet, nâzil olmasının sebebi Ebu Cehil, lanetullahi aleyh. Peygamberimiz aleyhinde demiş ki:

“Ben onu Mescid-i Haram'da namaz kılarken görürsem, bu taşla başını yaracağım,” demiş.

Eline de bir taş almış. Gitmiş. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* de Mescid-i Haram'da namaza durur, namaz kılıyor. Geçti, kaldırmış şöyle. Kaldırmış, atacak. Fakat bu el

buraya zincirlenmiş. Zincirlenmiş, taş da ağzına yapışmış. Yapışmış. Zorlanmış, morlanmış. Bakmış ki ne eli kurtuluyor buradan, ne de elinden taş düşüyor. Gitmiş. Elinden taşı da zorla çıkartıp almışlar artık. Yani taş zorla alınmış. Kudret-i İlahiye'ye bak. Peygamber bir şey yapmadı ona. Bir şey de demedi. Fakat Allah biliyor ahvali, hareketi. Bunun ne gayeden gittiğini bildiği için onun ellerini orada yakaladı, durdu meleklerine.

İnnâ cealne fî a'nakihim eġlalen.
Zincirler. Ortada zincir yok. Görünen bir zincir yok. Yok ama o oraya kilitleti. Zincirle bağlanmış gibi kımıldamıyor ora. Doktor olsa orada senin bileklerin kireçlenmiştir. Oynamıyor artık. Hemen o dakikada mı oldu bu kireçleme? Gitmiş. demiş ki: “Vaziyet bu keyfiyette oldu.”

Allah iman nasip etmeyince olmuyor. Bu mucizeleri gördükleri halde bile iman edemediler yani. Öteden birisi demiş ki:

“Sen yapamadın mı, korktun mu? Korktun yapamadın da böyle bahane ediyorsun. Bak ben nasıl yapıyorum,” demiş. Gitmiş.

Biri daha haram tarafa giderken bu sefer de Cenab-ı Hak onun gözlerini almış. Kör olmuş

orada. Şimdi Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* namazda okuyor. Namaz kılıyor, okuyor. Okurken sesini duyuyor ama kendisini görmüyor. Taşı atacak, atacağı yeri bilmiyor. Kör oldu. Gitti dedi ki:

“Ya bende böyle oldu. Kör oldum.”

Allah, bu büyük bir mucizede değil mi? Görünce bunu tövbe etmek lazım değil mi? İstiğfar tutun. Demek ki ezelde nasipleri yok bunların. Ezelde nasipleri olmadığı için *hüm lâ yu'minûn*. Edemezler. Mucize göstermişsin, keramet göstermişsin. Ne gösterirsen göster. İman nasip olmadıktan sonra iman edemezler. Elhamdülillah Cenab-ı Hak bize o imanı nasip etmiş de bugün. Nasip etmiş de bu imanın şeysi olan kitabımızı okumak elimizden gelmiyor. Bu bizim için çok acı. Bunun için herkes elinden geldiği kadar. Hem kendisi öğrenmeye çalışmalı, hem çoluğuna çocuğuna da öğretmeye çalışmalı. Ondan daha hayırlı bir şey yok. En hayırlı şey Kur'an'ı öğrenmek ve bilmeyenlere öğretmeye çalışmak. Hem öğreneceksin, sonra da öğretmeye de çalışacaksın.

a. Sevabın İki Kaynağı Olarak Kur'an-ı Kerim Tilaveti ve Zikir Meclisleri

مَنْ قَرَأَ حَرْفًا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ فَلَهُ بِهِ حَسَنَةٌ وَالْحَسَنَةُ
بِعَشْرٍ أَمْثَالِهَا لَا أَقُولُ "الم" حَرْفٌ وَلَكِنْ أَلِفٌ
حَرْفٌ وَلَا مٌ حَرْفٌ وَمِيمٌ حَرْفٌ

Men karae harfen min kitabillah felehu bihi hasenetün. Ve'l hasenetü bi aşri emsaliha. La ekulü elif la mim harfun velakin elifün harfün, lamün harfün, mimün harfün.

Men karae harfen min kitabillah. Harf tek bir. Mesela e. Bir harf gibi. Be, bir harf ile. O bir harfi kim okursa, felehu bihi hasenetün. O bir harften dolayı ona bir hasene vardır. Ve'l hasenetü bi aşri emsaliha. Hasenede bir ama, bire karşı Allah ne veriyor? On. Bir sevabı on oluyor. Demek ki bir "e" demesiyle on sevabı kazanıyor.

La ekulü elif la mim harfun. Ben demem ki, Elif, lam, mim bir harftir. Bir kelimenin harfidir, demem. Öyle değil. Velakin elifün harfün, lamün harfün, mimün harfün. Yani elif, nasıl başlıklı elif, bir harftir. Lamı da bir harftir, mimi de bir harftir. Oldu, üç. Ne sevap onlardan? Otuz sevap oluyor bir elif, lam, min

demesiyle. İnsan bu kadar kısa zamanda, bu kadar sevabı sana kazandıran bir kitabı okuduğun halde okumamalık, bildiğin halde onu unutmalık, onun üzerine durmamalık kadar acı bir şey var mıdır acaba? Kesesinden insan beş kuruş düşürürse, hele beş lira düşürürse, uyku girmiyor gözüne. Hele beş yüz liralık düşürürse. Fakat Kur'an'ı bugün okuyamadım diyerekten hiç üzüntü duymayanlara ne demek lazım buna? Allah kusurumuzu affetsin.

Bak şimdi bir ikincisinin daha. Bunlar nimet-i uzvadır. Bu nimet-i uzvaların kadrini bilmek lazım. Bize Allah celle ve alâ, çok şükür bu İslam nimetini vermiş. Namazımızı kılmazsak, orucumuzu tutmazsak, Kur'an'ımızı da okumazsak neyle ispat edeceğiz biz Müslüman olduğumuzu? Sana bunları kılmakla büyük büyük sevaplara, büyük büyük devletlere nâil oluruz. Allah celle ve alâ içimize inşirah verir, gönlümüze genişlik verir, gözlerimize nur verir, yüzlerimize nur verir, vücudumuza da kuvvet verir. Ne sayesinde? Dinimizin sayesinde. Dinimize sahip olduğumuz müddetçe bu böyledir.

Hz. Ebu Hureyre naklediyor:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ وَمَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ
اللَّهِ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَيَتَدَارَسُونَ بَيْنَهُمْ إِلَّا نَزَلَتْ
عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ وَغَشِيَتْهُمُ الرَّحْمَةُ وَحَفَّتُهُمُ
الْمَلَائِكَةُ وَذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ

*Enne Resûlullâh sallallahu aleyhi ve sel-
lem kal': ve mectema'a kavmün fî beytin min
büyûtillâh. Yetlûne kitâballâh.
Yetederasunehu beynehum illâ nezelet
aleyhimü's-sekinetu ve ğaşiyethümü'r-
rahmetu ve haffethümü'l melaiketu ve zeke-
rahümüllâhu fîmen indehu.*

*Enne Resûlullâh sallallahu aleyhi ve sel-
lem kal': ve mectema'a kavmün fî beytin min
büyûtillâh. Allah'ın celle ve alâ'nın evlerinden
bir evde. Bu camiler de Allah Teala'nın evleri
diyerek kabul edilirler. Böyle bir kavim top-
lanmış orada. Niçin? Yetlûne kitâballâh. Al-
lah'ın celle ve alâ'nın kitabını okuyorlar. Kur'an
okuyorlar. Mesela cüz dağıttılar sizlere,
okudunuz mu cüzleri? Yetederasunehu. Ara-
larında bir de ders yapıyorlar. Manalarını
öğrenmeye çalışıyorlar. O daimi öğrenmeye
çalışıyorlar, güzel güzel. Beynehum,*

aralarında. Okuyup, öğrenmek zorunda. Bu böyle olunca, *illâ nezelet aleyhimü's-sekineh*. Allah'ın celle ve alâ tarafından, onların üzerine sekine nazil olur. Sekine indiriyor.

İkincisi, *ve ğaşiyethümü'r-rahmetu*. Rahmet-i İlahiyye, onları ğaşyeder. Ğaşyetmek, hop böyle hani suyun içine girdiği vakitte bir insanın her tarafını nasıl kaplıyor. Bir havuza daldığın vakitte, denize daldığın vakitte veya hangisi her tarafını nasıl kaplıyor, Rahmet-i İlahi dee böyle her tarafımızı kaplar, bizim. Başımızdan ta tırnağımıza kadar. Her tarafımız Rahmet-i İlahiye'ye gömülür böyle. Ne sebep ile? O Kur'an-ı Azimuşşan'ı okumamızdan dolayı.

Daha, *ve haffethümü'l melaik*e. Melekleri de var ya. O melekler de bizi ne yapar? Ziyetlendirir. Etrafı dolaşırlar. Etrafımızı dolaşırlar. Bize ziyet verirler. Ne sebebiyle? Bu Allah celle ve alânın kitabının nuru onlara da erişiyor. Koku oluyorlar. O okumadan bir koku hasıl oluyor. O kokuyla buluyorlar melekler Kur'an'ın okunduğu yeri. O kokularla cezbediyor onları. Nasıl arı çiçekteki balı nasıl biliyor, böyle haber veriyor etrafına, ben burada bal buldum diye bir sürü arı oraya

toplanıveriyorlar. İşte melekler de böyle o koku-
kuyu buldular mı birbirlerine haberdar eder,
hep bütün melekler oraya toplanıverirler. Ne
yaparlar? Etrafımızı bizi ziyaret ederler. Orada
nur fışkırıyor çünkü. Nur fışkırdığı yer. Rahmet-
i İlahi'yi iade etmiş. *Ve haffethümü'l melaike
ve zekerahümüllâhu fîmen indeh.* Cenab-ı
Hakk'ın meleklerine diyor ki:

“Şu kula bakın, şu İskender Paşa Camisi'ne
gidip de kullarıma bakın. Oturmuşlar orada, Al-
lah'ın Kur'an'ını okuyorlar. Şimdi de dinliyorlar.
Okudular, şimdi de dinliyorlar. Siz beğenmiyor-
dunuz onları. Bakın şu benim kullarıma melek
hepsi, adeta.” Onun için Cenab-ı Hakk cüm-
lemizi musibetten ikaz buyursun da, kitabını
okuyan, onun mucibiyle amel etmeye çalışan
kullarından eylesin sizi de bizi de.

فَقَدْ مَرَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِحَلْقَةٍ مِنْ
أَصْحَابِهِ فَقَالَ: مَا أَجَلَسَكُمْ؟ قَالُوا: جَلَسْنَا نَذُكُرُ اللَّهَ
وَنَحْمَدُهُ عَلَى مَا هَدَانَا مِنَ الْإِسْلَامِ أَتَانِي جِبْرَائِيلُ
فَأَخْبَرَنِي أَنَّ اللَّهَ يُبَاهِي بِكُمْ الْمَلَائِكَةَ

*Fekad merra sallâllâhu aleyhi ve sellem bi
halketi min ashâbih. Fekale: mâ eclesekum?*

Kalû: Celesnâ nezkurallahe ve nahmeduhu alâ me hedanâ mine'l-İslami. "Etani Cibril, feahberanî ennellâhe yubâhî bikumu'l-melâikete.

Fekad merra sallâllâhu aleyhi ve sellem bi halketi min ashâbih. Ashablarından böyle bir zümre, bir grup, cemaat oturmuşlar. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem de onların yanına uğradı, böyle geçti yahut nasılsa.

"Fekal': mâ eclesekum? Neden burada oturuyorsunuz, ne sebeple oturuyorsunuz, toplanmanızın, toplanışınızın sebebi nedir?" diye sordu. Dediler ki, *kalû:*

"Celesnâ nezkurallahe ve nahmeduhu alâ me hedanâ mine'l-İslam. Ya Rasûlâllah, biz burada toplandık ki, Allah Teala'yı zikredelim ve O'nun bize İslamiyet gibi bir nimeti, hidayeti, İslamiyet gibi bir nimeti bize nasip ettiğinden dolayı, hidayetinden dolayı O'na hamd edelim. Ve bize envai çeşit ihsanlar var. O ihsanlarından dolayı O'na hamd etmek üzere, O'na zikretmek üzere toplandık," dediler. Buyurdu ki, Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem:*

"Etani Cibril, Hz. Cebrail geldi. Fekalâ etâne Cibril feahberenî ennellâhe azze ve celle yubâhî bikumu'l-melâike. Şimdi bana

Cebrail geldi, haber verdi ki, sizin bu toplanmanız dolayısıyla Hz. Allahu celle ve alâ meleklerine bile övünüyor. Çünkü melek, malum ya, kalp bulunduğu üzere günah bilmezler. *Ve yef'alûne mâ yumarûn.*

Neyle emrolunmuşlar, onu yaparlar, günah bilmezler. Çünkü günah damarı yok onlarda. Kalpleri temiz, nurdan yaratırlar. Bizim hep karışık. Toprak var, su var, ateş var, hava var. Çeşitli şeylerden biriktiririz. Binaenaleyh, bazı insan mesela şehveti galip olur. Bazısının gadabı galip olur. Bazısının çenesi galip olur. O galebe çalaraktan onları galebe çalaraktan Hakk'ın yolunda durabilmek elbette bir mümtazlık, bir hüner. Onun için Cenab-ı Hak meleklerine diyor ki, işte bakın, görün şu benim kullarımı.

Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* bir gün Ashab-ı Kiram'ın üzerine çıka gelmişler. Ashab-ı Kiram'da *suffa* dedikleri, Ashab-ı Suffe'nin oturdukları yerde oturuyorlarmış. Buyurmuşlardı ki:

أَيُّكُمْ يُحِبُّ أَنْ يَغْدُوَ كُلَّ يَوْمٍ إِلَى بُطْحَانَ أَوْ إِلَى
الْعَقِيقِ فَيَأْتِي مِنْهُ بِنَاقَتَيْنِ كَوْمَاوَيْنِ فِي غَيْرِ إِثْمٍ
وَلَا قَطْعِ رَحِمٍ؟ فَقُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ نَحِبُّ ذَلِكَ! قَالَ:
أَفَلَا يَغْدُو أَحَدُكُمْ إِلَى الْمَسْجِدِ فَيَعْلَمُ أَوْ يَقْرَأُ آيَتَيْنِ
مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَدَ خَيْرٌ لَهُ مِنْ نَاقَتَيْنِ وَثَلَاثٍ
خَيْرٌ لَهُ مِنْ ثَلَاثٍ وَأَرْبَعٍ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَرْبَعٍ

Eyyüküm yühıbbü en yeğduve külle yevmin ila buthane ev ile'l akiki fe ye'tiye minhü binekateyni kevmâveyni, fi ğayri ismin velâ kat'i rahimin fekulnâ: Ya Rasulallah nuhibbu zalike. Kale: efela yeğdu' ehadüküm ile'l-mescidi. Feya'lemu ev yekra'e ayeteyni min kitabillahi azze ve celle hayrun lehu min nekateyn ve selasun hayrun lehu min selasin ve erbeun hayrun lehu min erbain.

Eyyüküm yühıbbü en yeğduve külle yevmin ila buthane ev ile'l akiki fe ye'tiye minhü binekateyni kevmâveyni, fi ğayri ismin velâ kat'i rahim. Sizden kim ister ki Mutham denilen bir mevkiye gitsin yahut Akik denilen bir mevkiye gitsin oradan iki tane deve alsın gelsin Ama çalmamak, kimsenin sesini

incitmemek, günaha girmemek şartıyla. Yem etmemek şartıyla. Dediler ki, evet böyle bedavadan iki tane deveye sahip olmak, nail olmak olmak hepimizin istediği bir şeydir. Hepimiz isteriz. *Nuhibbu za'lik*.

Buyurdular ki: *efela yeğdu' ehadüküm ile'l-mescidi*. Şimdi sabahleyin bir mescide gitsenize, *feyalemu*. burada öğrense. Öğrenecek yer, mektep, medrese, cami, neresi olursa. *Yetealleme*, teallüm ediyor orada. Yahut, *ve yekra'e ayeteyni min kitabillahi azze ve celle*. İki ayet. Mesela, kul hüvallahu ehad, Allahu's-samed. Bu iki ayettir işte. Birisi kul hüvallahu ehad, birisi Allahu's-samed. Şu iki ayeti öğrenmek, Başkaları da var. Öğrenmek. Vahut şunu okumak. İki ayeti okumak. *Hayrun lehu min nekateyn, Hayrun lehu min nekateyn*. Onun için bu hayırlıdır.

İki lira, bugün beşer bin liradan on bin lira eder belki. On bin liradan hayırlıdır iki ayetin öğrenilip okunması. *Ve selasin ve erbaun hayrun lehu min erbain*. Mesela okuduğun iki ayetse, iki deveden üç ayetse, üç deveden dört ayetse, dört deveden yüz ayet okuduysan, mesela Yasin seksen ayettir. Seksen ayet. Seksen tane deveden senin için hayırlıdır.

Seksen deve, binerlerden seksen bin lira yapar zaten. Yüz bin lira kazanmaktan, çünkü yüz bin lira mirasa kalacak. Yüz bin lira burada kalacak. Ama okuduğun ayet seninle beraber mezarına girecek. Seninle beraber ahiretine gidecek. Seninle beraber mizanına konacak. Binaenaleyh senin için mizanına konan mı hayırlıdır, yoksa burada mirasçılarına bıraktığın mı hayırlıdır? Bütün mirasçılarından bir şey bırakırsın evvela kendi canı lazım.

Buthan dediği, Medine-i Münevvere'ye yakın bir yer. Tevba dediği de, güzel, hörgüçlü bir deve. Büyük. Yine bakın, buyuruyor ki, Ebu Hüreyre radiyallahu anh'tan:

مَنْ اسْتَمَعَ إِلَى آيَةٍ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ كُتِبَتْ لَهُ حَسَنَةٌ
مُضَاعَفَةٌ وَمَنْ تَلَاهَا كَانَتْ لَهُ نُورًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ

Men'istema ila âyetin min kitabillah. Kutibet lehu hasenetun mudaafetun ve men telaha kânet lehû nûran yevme'l-kıyameti.

Men'istema ila âyetin min kitabillah. Dinliyor bu da, dinleyici. Okunan bir Kur'an'ı dinlemek suretiyle. *Kutibet lehu hasenetun mudaafetun.* Buna katlanan, böyle katlanarak artırılan bir hasene yazılır buna. Bu Kur'an-ı Azimuşşan'ı dinlediğinden. *Ve men telaha,* bir de

okursa kendisi bunu, *Kânet lehû nûran yevme'l-kıyameh*. Kıyamet günü de onun için nur olur. Ahiretin nuru, buradan götürdüğümüz nurlar olacak. Söyleyeyim.

b. Kalbin Uyanışı ve Zikrin Nuru

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَى نُورُهُمْ بَيْنَ
أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ

Yevme tera'l mü'minîne ve'l-mü'minâti yes'â nûruhum beyne eydihim ve bi-eymânihim.

O gün gelecek ki kıyamaet günü. Sen müminleri görürsün ki o gün yes'â.

Innahu huve't-tevvâbu'r-rahîm. Tevbete abdun zâlimin lâ nefsihî. Lâ yemliku lâ nefsihî mevten ve lâ hayâten ve lâ nuşûra. Allahümme ente Rabbi. Lâ ilâhe illâ ente halaktinî. Ve enâ abduke ve enâ alâ ahdike. Bu nefhalardan istifade edersiniz. Fakat bu nefhalar *kutibe fi kulubil müteyakkıza* ancak uyanık kalplere değer. Bu nefhalar ancak uyanık kalplere değer. Uykudaki kalpler, dünya hevesleriyle dolu kalpler bu nefhalardan istifade edemez. Onun için insana en lazım olan şey, uyanık olmaya kendini alıştırmalıdır. Bu uyanıklık,

gözlerin uyanıklığı değil, gönüllerin uyanıklığıdır. Gözleri açık ne uykuda insanlar vardır ki keşke onlar uyusalar daha iyi olur. Hiç olmazsa günahlardan kurtulurlar. Gözleri açıktır. Uyusalar daha iyidir. Günahlardan kurtulurlar. Halbuki asıl uyanıklık denilen şey göz uyasun varsın, gönlün uyanıklığıdır. Gönül uyanık olmalıdır. İşte o gönül uyanık olan o gönüllere isabet eder bu Cenab-ı Hakk'ın nefhaları. Onun için insanın en dikkat edileceği şey gönüllerinedir.

Ben sizin hiçbir tarafınıza bakmam. Ne boynunuza, ne postunuza. Ne varlığınıza, ne zenginliğinize, ne güzelliğinize hiç nezaretim yok. Bunlar zaten yaradan benim ya sizin. O endamı, o sağlığı, o güzelliği, o varlığı veren hepsi benim. Ben verdim bunları size. Fakat ben bunların hiçbirisine iltifat etmem. Baktığım şey sizin gönlünüzdür. Bakarım günde her zaman aran gönlünüz benim gözümün önünden. O gönlünüze bakarım, gönlünüz benimle meşgul mü değil mi? Gönlünüz benimle meşgul mü değil mi? Gönlünüz neyle meşgul? Dünya işlerine mi meşgul? Havai heveslerinizle mi meşgul? Günahlarla mı meşgul? Neyle meşgulse, ben oraya baktığım vakitte tabi

orasını benimle meşgul görürsem ne mutlu o kuluma. Eğer oraya baktığım vakitte o gönlün sahibi dünyayla meşgul, günahlarla meşgul, fenalıklarla meşgulse ne yazık o gönlün sahibine. Bunun için insan en çok dikkat edebileceği şey gönlüdür. Onun için Nakşibend Mehmet Bahaddin Hazretleri de nasıl yapmış?

Mesela, o zamana kadar herkes Allah, Allah, Allah diye zikrediyormuş. La ilahe illallah, la ilahe illallah, la ilahe illallah diye zikrediyormuş. demiş ki yok, bundan sonra bu olmaz galiba. Ya gönlünüzle yapacaksınız. Dillerinizi kapayın. Dillerin zamanı geçti artık. Dillerinizi kapayın. Eee? Gözlerinizi de kapayın. Gönüllerinizle Allah deyin. Çünkü Allah'a gönüllere bakıyor. Sonra diller malum çürüyecek. Gözler çürüyecek. Eller çürüyecek. Gönül çürümez. Gönüle çürüklük yok. Her ağızda çürüyecek. Mesela bir gündüz sonra mezara baksak, en sevdiklerimiz bakılmaz bir hale gelmiştir. Ama gönüllere, gönüllere bir şey olmaz. Binaenaleyh gönülü imar etmek, bedenleri imar etmekten daha güzeldir. Onun için ahirette de,

إِلَّا مَنْ آتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ

İlla men etâllahe bi kalbin selîmin.

Ahirette de,

لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ

Lâ yenfeu mâlûn velâ benûn.

Lâ yenfeu, fayda vermez. *Mâlûn*, kazandığın sürülerle paralar. *Velâ benûn*, bir sürü evlatlar, torunlar, sürülerle. *Lâ yenfau*, hiç fayda vermez. *İlla men etâllahe bi kalbin selîmin*. Bu varlıkların içerisinde kim kalb-i selimle Hazreti Allâh'a gidebilirse, o gün, işte o kazandı. Onun için dünyadayken o kalb-i selimi kazanmanın çaresi.

Kalb-i selim ne? Kötü huylardan, kötü huylardan kalbini pak etmiş. Fesad yok, kibir yok, buğz yok, bahillik yok, riyakarlık yok. Böyle çirkin huylardan kendisini kurtarabilmiş, herkese karşı şefkatli, herkese karşı muhabbetli, herkese karşı sevimli, hürmetkar, saygılı olan insanların kalpleridir ki, bakın şimdi burada geliyor.

إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَنْظُرُ بِالْأَسْحَارِ إِلَى قُلُوبِ
الْمُتَّقِينَ فَيَمْلؤها أَنواراً فَتَرُدُّ الْفَوَائِدُ عَلَى

قُلُوبِهِمْ فَتَسْتَنِيرُهُمْ ثُمَّ تَنْشُرُهُمْ مِنْ قُلُوبِهِمْ إِلَى قُلُوبِ

الْغَافِلِينَ

Innallâhe azze ve celle yenzûru bil-eshâri ilâ kulûbil-muteyyekkizine feyemleuhe envâran feteridu'l-fevâidu alâ kulubihim fetesteniru sümme tenşurû min kulûbihim ilâ kulûbi'l-gâfilîn.

Estauzubillah. Innallâhe azze ve celle. Hazreti Allah celle ve alâ. *Yenzûru bil-eshâr ilâ kulûbil-muteyyekkizin.* Sabahleyin, seher vakti. Şimdi Ramazanda hep kalkacağız inşallah. O seher vakti Cenab-ı Hak diyor ki, *Yenzuru, bak her zaman bakıyor ya, bak o seher vakti. Yenzuru bi'l-eshar.* O seher vaktine bakar. *İlâ kulubi'l müteyyekkizin.* Uyanık olan kalplere. Kimler, kimlerin kalpleri uyanıksa, biz kalkıyoruz ama hep yine kalplerimiz uykuda, ha şunu da yapalım, ha bunu da yapalım, yetiştirelim, edelim diye yemek telaşeleri, şu telaşe, bu telaşe, bu seher vaktilerden gidiveriyor. Halbuki öyle değil. Bakar da, *feyemleuhe envâran.* Bu gönülleri nur ile doldurur. Hangi gönüller? Uyanık olan gönüller. Nasıl uyanık? Allah'ın zikriyle meşgul, namazıyla meşgul, Kur'an'ıyla meşgul, bu seher vaktinde tövbeler

ediyor, istiğfarlar ediyor, yalvarıyor Cenab-ı Hakk'a. Gözlerinden yaşlar akıtıyor, ben nasıl aciz kulum diyor, bir şey yapamadım sana ya Rabbi diyerekten, böyle uyanık gönülleri dolduruyor. Neyle? *Envâran*, nurlarla. O zaman bunların kalpleri nur ile dolardı. *Fetesteniru sümme tenşurû min kulûbihim ilâ kulûbi'l-gâfilîn*. Şimdi herkes zorlamıyor ya kalkmış, müteyakız olamıyor.

Cenab-ı Hak hani tabirde hata olmazsa otomobillerde iki motorlar var, sıfırın yanında duruyor, icabında düğmesine basıyor motoru, onun vasıtasıyla işletiyor. İşte bu uyanık olan kalplerin nur ile dolması, doldurduktan sonra bu kalpteki nuru uykuda olan gafillerin kalbine akıttırıyor. Bazısını da biliyor Cenab-ı Hak. Dolmuş kalbin nuruyla, bu dolan nurlu kalbinin gafil olan kalplere akıtması hakkını veriyor Cenab-ı Hak. Sabahın seher vaktinde uyanık olan insanlara, zikriyle.

Bilirsiniz, insan bazı şey dalar hani. Bazı bir şeyi kafasında yahut bir de daldırır. Yanından parasını alıyorlar ya yankesiciler, farkında olmuyor insan. Neden? Dalgınlığından. Daha mühim şeyler olur. Fark etmez. Başka bir şeye dalmıştır da bu daldığı şeyi düşünürken filan

öteki işlerden gafildir. Fark etmez onu. İşte bu haşi olan, namaza duranlar da Allah'a öyle bir dalıyorlar ki Allah celle ve alâya öyle bir kendilerini veriyorlar ki artık etraflarında ne olsa haberleri olmuyor. Mesela birçok misaller var ya, bir tanesi pek meşhur.

c. Allah Nazarında Yaşayan Kalpler

Hazreti Ali Efendimiz kerremallahu vecheh, bir muharebede. Ayağına ok, düşmanın attığı oklardan bir ok ayağına isabet etmiş. Ama ucu dışarıda. Çıkaracaklar oku ayağından, acısına dayanamıyor. Şimdi bugünkü gibi böyle morfinler de yok. Bir morfin yapsınlar da acısını duymasın. O da yok tabii o zaman.

“Durun, demiş. Olmayacak, alamayacaksınız. Ben namaza durayım da,” demiş. Allahu ekber deyip namaza durmuş. Namaz böyle olmuştu. Geçiyor derhal insan kendiliğinden, Hakk'ın o cemalinin karşısında. Geçkin bir halde. Farkında değil artık. O sırada alıyorlar ayağından bu ok parçasını. Esselamu aleyküm ve rahmetullah diyerek namazdan çıkıyor. Aldınız mı diyor. Aldınız mı diyor. Farkında değildi. Namazdan evveldeyken şey yapamıyordu, dayanamıyordu. Ay ay ay aman

aman diyordu, bıraktırıyordu. Namaza durduğu vakitte öyle bir geçişle geçmiş ki kendisinden ayağından alınan bu demir parçasını his bile edemiyor. Yani bütün hisleri çözmüş, bütün guvası Hazreti Allah'ın huzurunda, orada toplanmış. Bütün guvayı orada toplamış. Onun için böyle pek çoktur. Namaz kılmış, cami yıkılmış. Farkında değil adam. Kendinden geçmiş çünkü. Allah böyle namaz cümlemize nasip müyesser eylesin.

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ۚ
الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ۚ
وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ۚ

Kad eflaha'l-mü'minun. Ellezine hüm fi salâtihim haşıun. Vellezine hüm ani'l-lağvi mu'ridun.

Üçüncü ayet böyle gelir. Bu mü'minler ki, felah bulan müminlerin sıfatları olarak sıralanıyor. Namazlarında haşı. Aynı zamanda da dillerine hakim. Dillerine hakim. Altı şeydi ya. Diline hakim ol, gözüne hakim ol, ayağına hakim ol. Allah'ın razı olmadığı yere bakma. Allah'ın razı olmadığı şeyi ağzından kaçırma. Allah'ın razı olmadığı yere de gitme. Hakim ol. İşte bu dile hakimiyet çok müşkül bir dert. Bunu daha çocuk doğduktan sonra konuşmaya

başlarken alıştırmak lazım. Neye? Çok konuşmamaya alıştırmak lazım. Bizim ödümüz kopar, çocuk konuşsun da şenlensin diyerekten. Onu alıştırırız çok konuşmaya. Bu çok konuşma bir adet haline geldikten sonra insane, adetlerin terki kadar zor şey yoktur. Adetlerin terki kadar zor şey yoktur. Neye alıştırırız? Cebredince, zorla yaptırırız.

Vela bahîlen. O sıkılar paralarının üzerine oturup fukaranın hakkını yiyenler ve hayratun hasenata elleri kısa olan, dar olan bahiller sana gelmeyecektir. E cennet, ben seni bak, ne kadar güzel oldun ama. İzzet-i celalin hakkı için, senin içine zalimleri sokmayacağım, demek. Daha *bahîlen*, *vela bahîlen*. Bahiller de girmeyecek. Onun için cennet, cennet-i daru'l-eshiyya. Cennet, sehîlerin yeridir. Bahillerin yeri değil. Cenneti şöyle temsil etmişler, sehîlikle, bahilliği.

Sehîlik, sehîlik, cömertlik yani, cennette bir ağaç. Çünkü cennette dalları yayılmış dünyaya. Her kim bu cömertlik dallarına yapışırsa, o bir yaylı dal, doğru götürür onu cennetin içerisine atar. Bahillik de kökü cehennemde olan bir ağaç. Bahillik de kökü cehennemde olan bir ağaçtır. Dalları dünyaya

yayılmıştır. Her kim bahillik dallarına sarılırsa, yani kendisi hilkaten bahil. Yardım sevmiyor. Yardım sevmiyor bir insan. Netice itibariyle o dal onu çekip, kökü neredeyse cehen-nemdeydi, oraya götürür adam. Onun için Cenab-ı Hak da diyor ki, sana iyi cennet koymayacağım. Sakin olamayacaksan da kim? Cabbarlar, zalimler. İkincisi, *vela bahilen*. Bahiller de. Bahiller de cennete giremeyecek, sıkılar. Onun için bu çok genişler bir derstir. Genişler bir derstir.

Bu kadar bugün sağımızda, solumuzda memleketimizin ihtiyacı olan yerler var ki paraların verilmesi lazım olan yerler var ki bunları hep gözümüzü yummuşuz da hiç kulağımızın hiçbirisi girmiyor. Hep ne varsa kendimize. Menfaatimizden başka bir şey düşünmüyoruz. Onun için bu çok felaketli bir derttir. Yani bahillik, arkadan felaket getiren bir derttir.

Üçüncüsü, *vela mütekebbire*. Ey cennet, senin içine gelen kibirlileri de koymayacağım. Kibirli, kendini büyüklenen, kendini beğenen mağrur tabaka. Kibir, en akılsız adamın işidir. Kibir, akıllı olmayan bir adam işidir. Niçin kibirleneceksin? Sana para verdiyse, Allah verdi. Sana kuvvet verdiyse, Allah verdi. Sana

bilgi verdiyse, Allah verdi. Sana ne verdiyse, hepsi Allah'tan. Senin neyin var ortada? Can? O da senin değil. Geldiği zaman da kim duruyor önünde de, dur bugün de, yarın al benim canımı diyebilen var mı? Binaenaleyh can da O'nun. Neyle iftihar edeceksin, övüneceksin? Kibir neden ileri gelir? Bunlar benim. Bunlar benim.

Allah tekebbür eder, hakkıdır. Niçin? Varlıklar O'nun. Kibir O'na yakışır. E biz O'nun kuluyuz. Kuluyuz. Hem de aciz bir kuluyuz. Dün işte yoktuk, yarın da yokuz. Şu iki yaşların arasında bir rüzgar gibi gelip geçiyoruz. Bunun nesine kibirleneceksin, nesine böbürleneceksin, ötekini kendinden daha aşağı göreceksin. Ya benden daha, ben senden daha zenginim. Ya ama Allah öyle yaratmış. Onu fakir yaratmış, seni zengin yaratmış. Allah'ın hakkına mı, işine mi karışyorsun orada? Onu hor görmek, Allah'a karşı bir şeydir, fenalık.

Ve lâ fahûran. İftiharlan, *fahûr*. Bu da kibrin bir işi. Böbürlenmenin bir işi. *Fahûr*, iftihadır. Varlıklarıyla iftihar eder. Kuvvetiyle iftihar eder. Bilgisiyle iftihar eder. Şununla iftihar eder, bununla iftihar eder. Bunları da koymayacağım diyor Allah, cennete. Çünkü

iftihar edilecek de var. Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* diyor ki:

“Ben kainatlar için yaratıldım. En evvel kıyamet günü mezarından canlanıp, hayat bulup ortaya çıkacak benim. Binaenaleyh insanlara şefaath edecek yine benim. Ben evvelin, ahirin, en üstünün, en güzeli, en birincisiyim. Allah'ın en mahbubuyum. Bir sürü böyle sayar, sayar da bunların birisiyle de iftihar etmem” der. Çünkü yaratan Allah, veren Allah. Senin bir şeyin yok ki ortada. Onun için bu gibi kötü sıfatlarla muttasıf olan insanların cennete girmeyeceğini Hz. Allah celle ve alâ burada beyan buyururken, Beraat gecesinde de söylenmişti. Hepimiz affolduk, inşallah. Ama dedi ki bazı müstesnalar var. Kimler? Mesela içkiye müptela olmuş, ayyaş. Sabah akşam içki içer. Bunlar, hasetçiler. Sonra ana baba hakkı tanımayanlar. Sonra küsler. Din kardeşiyle küsüşmüş. Din için değil de dünya için küsmüş, din için değil. Bu küsleri de sevmem diyor, Allah. Bunlar da o gün affımdan mahrum olacak zavallılardır, demiş. Bundan dolayı buyuyor ki:

“Benim öyle kullarım vardı ki, öyle kullarım vardı ki, beni onlar çok severler. Ben de onları severim. Onlar bana müştaktır, ben

de onlara müştakım. Onlar beni anarlar, Allah, Allah, Allah diye içlerinden dillerinden. *Ve ezkurukum*, ben de onları anarım. Neyle? Rahmetimle, mükafatlarımla, vesaire şeylerle anarım. Onlar bana bakarlar. *Ve enzuru ileyhim*. Ben de onlara bakarım.” Mesela namazda durduğunuz vakitte, *kenneke tera*, görüyormuşsun gibi Hz. Allah. Bu ama her zaman insana hâl olmalıdır. Yani insan her yerde Allah Teala'nın nazarı altında olduğunu unutmamalıdır.

Hatırıma gelmedi, bir büyüğün varakasını okumuştum, demin. Diyor ki, o büyük hiç ayağını uzatmamış. Hiç ayağını uzatmamış. Bir gün تنها bir yerde odasında oturuyormuş. Onu bilen bir arkadaş demiş ki:

“Efendim burada arkadaşlardan kimse yok, yalnızsınız. Şöyle ayaklarınızı biraz uzatsanız da, rahatlansanız olmaz mı”, demiş. Demiş ki:

“Edep Allah'a karşıdır. Yoksa onlar da benim biraz mahluktur. O mahluklara karşı böyle ayağımı uzatmışım, uzatmamışım. Bundan ne lazım gelir? Asıl edep Allah'a karşıdır. Allah Teala her yerde, her zaman biz onun nezareti altındayız. Binaenaleyh o beni

görürken ben böyle ayaklarımı uzatıp nasıl oturabilirim veya uzanabilirim”, diye onu cevaplandırmış. Allah cümlemize affu mağfiret eylesin. O güzel edeplerden bizlere de nasipler ihsan buyursun.

“Ya Rabbi, bunların alameti nedir? Bunlar nasıl kullarıdır senin, onları tanıyalım?” demişler.

“Bunlar öyle kullarımdır ki, akşamı gözetlerler. Akşamı gözetlerler o kullarım, beni seven, beni zikreden, bana aşık olan kullarım. Karanlığı gözlerler. Akşam olsa da şu güneş batsa da ortalık kararsa da herkes yuvasına girse de ben Allah'ımla kalsam,” diye.

Öyle gecenin karanlığı olunca da kahve kahve, sinema sinema efendim, daha başka gezecek yerleri aramazlar. Oralara gidelim de vakitlerimizi geçirelim diye aramazlar. Geceleri olsun da Allah'ımızın divanında duralım da onun kelimelerini okuyarak, buna münacatlar edip, yalvarıp da onun rızasını kazanmaya çalışalım. Saatlerimizi artıralım diye çalışırlar. Yoksa canlarını şurada burada eğlendirmeye çalışmazlar. Bunlar kalkıp da böyle Hakk'ın divanına durdukları vakitte onların kalplerinde öyle rikkatler hasıl olur, öyle

hâller hasıl olur, öyle fütühatlar hasıl olur ki, onların tarifini de imkan yoktur, anlatamayız.

d. Vird Geleneği ve Manevi Terbiye

Geçen ki dersimizden denilmişti ki insanın dokuz dersi olacaktır. Her bir insan hiç olmazsa bu dokuz ders ile derslenmeli. Yani dokuz tane vazife almalıdır insan. Bu borcumuz başka. Bunlar fazla. Birisi neydi? *La İlahe illallah vahdehu la şerike leh lehü'l mülkü ve lehü'l hamd yuhyi ve yumit ve hüve alâ külli şey'in kadir*. Bunu en aşağı insan yüz defa söylemeli. Birinci ders. Yüz defa bunu bir insan söylemeli. İki yüz söylerse daha âlâ olur. Bunlar beşer onar dakikalık birer vazifedir. Yani çok bir şeydir, değildir. Bunu yapan insanın sevabı o kadar çok olacak ki, ahirette daha bundan üstün sevaplı kimseyi bulmak mümkün olmayacak.

İkinci vazifesi, *Sübhânallâhi ve'l-hamdülillâhi velâ İlâhe illallâhu vallâhu ekber vela havle vela kuvvete illa billahi'l aliyi'l-azim* de ilave edersen daha güzel olur. Bunu da yüz kere söyleyecek. Bu tesbihlerin fadaili çoktur. Ufak bir şeylerdir. Fakat çok fadaili vardır.

Üçüncü olaraktan da subhanallahlar çoktur. Fakat bu en mühimlerinden. Üçüncü

vazife, *Allahümme salli ala Muhammedin ab-dike ve nebiyyike ve rasulüken nebiyyi'l ümmiyyi*. Hiç olmazsa bunu da günde yüz kere demelidir. Salatu selamı Cenabı Hakk emretmiştir. Estauzübillah.

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
أَمِنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

Innallâhe ve melâiketuhû yusallûne ale'n-nebî yâ eyyuhellezîne âmenû sallû aleyhi ve sellimû teslimâ, diyen Hz. Allah'tır. Bunun için her mümin-i vahid, her gün Peygamber sallallahu aleyhi ve selleme en aşağı, en aşağı yüz kere salavat-ı şerife getirmeli ama iki yüz, üç yüz, beş yüz, bin ne kadar yaparsan daha efdaldir.

Dördüncüsü, *Estağfurullahel hayye'l-kayyum ve eselühü't-tevbe*. Biz Estağfurullah, Estağfurullah, Estağfurullah diyoruz ya, burada diyor ki bak bu kadar değil. *Estağfurullahel hayyel gayyum ve eselühü't-tevbe*. Böyle diyeceksin. Ne kadar? *Miete merra*. Yüz kere. Bunun arkasından *Ve'l yekul, sübhanallâhi'l-azîm ve bihamdihi*, mi'eta. *Sübhanallâhi'l-azîm ve bihamdihi*. Kısa. Kelimetan-ı hafifetan. Bunlar gayet kolay kelimelerdir. Dile gayet

kolaydır. Ama mizanda ağırlığı çoktur. Mesela bazı madenler var. Pamuk mesela. Kocaman bir yük. Teraziye koysun. Mesela bir ton. Şu taraftan şu kadarcık bir devir parçası koysun. O da bakarsın, o da bir ton. E bu kocaman bir yığın, bu ufacık. Ama ağırlığı var. Binaenaleyh, *Sübhanallâhi'l-azîm ve bihamdihi* ufak ama ağırlığı çok. Sevabı çok yani. Bunu da yüz defa de. İki yüz dersin daha âlâ. Ama bunları çekerken, ayağını uzatırken olmaz. Hâlet-i celle ve alânın huzurunda edebe riayeten, abdesti güzel olaraktan, böyle bir taraftan konuş, bir taraftan da tesbih çek. Olmaz öyle. Tesbih çekeceğin vakitte kimsenin olmadığı bir yerde, تنها bir yerde, seni de kimse görmesin. Sen orada Halik'ınle öyle baş başa oturaraktan, sessiz sedasız bir halde, kendini de Allah'ına vererekten tesbihini çekersen, bu tesbihle halkın arasında bir taraftan konuşur, bir taraftan da tesbih çekersin. Bunun fazileti elbette bir olmaz. Halbuki istiğfar bizim için çok lazım. Çünkü her an günah işlemekteyiz. Bunun için istiğfar Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem bile yüz defa yapıyorlmuşlar. Bize yüz defa istiğfar, elbette az gelir.

Sonra, *La İlahe illallahü'l-melikü'l-hakkü'l-mübin*. Bunu da desin diyor yüz kere. *La İlahe illallahü'l-melikü'l-hakkü'l-mübin, Muhammedun Resulullah*. Onda bir, yahut binde bir kere de olsa da olur. Neredeyse dediyse yine olur.

Maşaallah, la kuvvete illa billah. Yani, Al-lahu celle ve alânın istemediği hiç şey olmaz. *Maşaallah*. Allah neyi dilerse o olur. Allah'ın dilediği olur. Yani daha açık, Allah'ın dilediği olur. *Maşaallah. La kuvvete illa billah*. Çünkü kuvvet ancak Allah'tadır. O ne derse o olur. Ona kendini insan alıştırdı mıydı Allah'ın dediği olur diye alıştırdı mıydı hiçbir şeyden şey olmaz, üzülmez. Allah'ın dediği olur. *Hâzâ fi külli yevmin ve fî külli leyletin*. Fakat bu hem gündüz hem de gece olacak. 24 saate değil, 12 saate. Hem gündüz diyeceksin hem de akşamdan sonra tekrar diyeceksin bunları, tekrarlayacaksın yani. Şimdi bunu derken bu azıcık bir şey bunlar, tamam mı? Yarım saatlik, tek sürse yarım saat sürer yani, yarım saat.

Şimdi bize eskiler bir misal getiriyor. *Vekad kâne sahâbe*. Sahabe-i kiramda öyle insanlar vardı ki, onun viridi *külle yevmin isne-i aşera'l tesbih*. On iki bin tesbih çekerlerdi.

Sahabe-i kiramdan bazıları on iki bin tesbih çekerlermiş her gün.

Ve kâne mine't tâbîn. Sahabe devri geçtikten sonra tabi tabiin devri geldi. Tabiin devrinde öyle insanlar vardı ki, bunların virdleri her gün *selasune elfen*, otuz bin idi. Biliyorsunuz ki, aydınlık kuvvetli olursa, aydınlık kuvvetli olursa, gözlük de istemez, gözlüksüz de okursun. Ama ışık hafif. Hadi, gözlük bakıyorsun, iyi gelmiyor. Bir gözlük daha verin yahu. Bir daha numarası büyük gözlük verin. Bir gözlük göstermiyor. Niçin? Işık hafif.

Şimdi Peygamber zamanındaki nur ile bugünkü insanlar bir mi ya. Bugünkü insanların hali, Peygamber ortada, gözlerinin önünde, nura boğulmuş hepsi. Öyleyken on iki bin tesbih çekiyorlar. Biz bugün bin dört yüz sene gibi uzağa düşmüşüz. Onun devrinden sonra otuz bin yapmışlar. Biz bugün hiç durmadan Allah desek yine az vazifemiz. Çünkü nur-u nübüvvetten o kadar uzak kalışımızdan mesela memleketin sıcak yerleri var ve güneşin ortasında duranlar Yemen gibi yerler sıcak. Niçin? Güneşe yakın oraları. Sibiry'a'yı geçince soğuk orası zaten güneş yine orada duruyor.

Ama o tarafa doğru uzaklaştığında soğuk orası işte. Orada soğukluk var. Güneş yine var. Güneş yine var ama orasını ısıtamıyor. Yetmiyor. Bu misal yani. Yani devri peygamberindeki insan ile bugün devri peygamberiyle bin dört yüz sene uzaklaşmış bir insanın hali elbette bir olmaz. Onun için diyor ki onların hali günde böyle otuz bine kadar hatta elli binde var yapanlar. Onun için İbrahim Ethem Hazretleri'nin bir tesbihini yazmış. Uzunca onu söylemeyeceğim.

Yine bazı kimselerin tabiinden virdleri. *Külle yevmin selase mieti rek'ah*. Her gün üç yüz rek'at namaz kılarlarmış. Fazladan yani. Şimdi, bir takvim var evde. Adını bilemedim takvimin. Arkasında Tezkiratü'l Evliya'nın parçalarını yazmış. Bu gün nasılsa bakacak oldum ben. Baktım ki İmam-ı Azam Hazretleri'nin menakıbını yazıyor orada. İmam-ı Azam Hazretleri her gün üç yüz rek'at namaz kılarlardı. Günümüzün akşama kadar çocukları okutmakla meşgul. Geceler, işte gecelerde sabahlara kadar bir abdestle kırk sene. Uyumuyor, uyumadan Hakk'ın divanında durarak ağlayıp sızlayan bir zat-ı muhterem. Allah şefaatine nail etsin cümlemizi. Üç yüz rek'at

namaz kılıyormuş da bir gün bir yerden geçerken, kadının birisi demiş ki:

“Bak bak, İmam Azam geliyor. Bu geceleri beş yüz rekat kılar,” demiş. İmam Azam tabi duymuş. Şimdi bu kadını yalancı çıkarmayayım, demiş. Ya, ben üç yüz kılıyorum ama bu böyle zannetmiş. Hadi beş yüz kılayım, demiş. Namazını beş yüze çıkarmış. Derken, bir zaman yine geçerken, demişler ki bak İmam Azam geliyor. Bu adam geceleri bin rekat namaz kılar. Ya ben beş yüz kılarım bin kılmam ki. Ama bunlar demiş, öyle zannediyorlar, öyleyse ben de bin kılayım, demiş. Her gece bin rekat namaz kılıyormuş, İmam-ı Azam Hazretleri. Burada denilen zat, *külle yevmin selase mieti rek'a ve erbea mieti rek'a*. Üç yüz ile dört rekat arasında namaz kılıyor.

Mehmet Zahid KOTKU

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis Derslerine](#)

[PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
KÜRSÜ